

POKROK ZÁPADU

Založen 1871.

Omaha, Neb., ve středu, dne 10. dubna 1907.

Ročník XXXVI--Číslo 37.

Zprávy americké.

Obyvatelstvo Spoj. Států.

Dle zprávy statistického úřadu, mají Spojené Státy nyní o osm milionů obyvatelstva více, než v roce 1900. Dle tohoto výkazu měly Spojené Státy koncem minulého roku 83,914,510 obyvatelů. V jediném roku (od 1905 do 1906) vzrostlo obyvatelstvo o 1,367,315 duší. Pět největších měst má nyní následující počet obyvatelstva: New York 4,113,043, Chicago 2,049,185, Philadelphia 1,441,735, St. Louis 649,320 a Boston 602,278. Během roku 1905 provedeno bylo sčítání obyvatelstva v státech: Florida, Iowa, Kansas, Massachusetts, Minnesota, New Jersey, New York, North Dakota, Oregon, Rhode Island, South Dakota, Wisconsin a Wyoming. V Illinois provedeno bylo sčítání lidí v roce 1904. Výše jmenované státy mají nyní dohromady 26,263,877 obyvatel, kdežto v roce 1900 měly o 1,901,572 méně. Počet obyvatelstva ostatních států činí 56,283,059. Města, mající více než 8,000 duší, mají dohromady 28,446,624 obyvatel. Ve Spoj. Státech je dále 88 měst, které mají více než 50,000 obyvatel. Úhrnný počet obyvatelstva těchto 88 měst činí 19,771,167.

Městské volby v Chicagu.

Při městských volbách v Chicagu, které konaly se dne 2. dubna, zvolen byl republikánský kandidát mayorství Fred A. Busse značnou většinou. Demokratický kandidát Dunne poražen byl na celé čáře a s ním zároveň na nějaký čas odložena otázka obecního vlastnictví drah v Chicagu. Nově zvolený mayor Fred A. Busse je rodem Němec a bude prvním čičažským mayorem, který zvolen byl na lhůtu čtyř roků. Dunnovi hlavně přispěl k porážce pověstný Hearst, který přijel z New Yorku, aby kampaň proti Bussemu řídil. Proti Bussemu vystupoval ve svých pověstných žurnálech takovým způsobem, že sami soudní demokraté tento způsob boje odsuzovali. Busse, jak se oznamuje, podal na Hearsta žalobu pro urážku na cti. Dunne byl posledním mayorem, jenž zvolen byl na 2 léta. Zvolen byl na platformě obecního vlastnictví velkou většinou, ale nesnažil se splnit sliby dané voličstvu. Doprava na populární dráze byla čím dále, tím mizernější a na zlepšení stavu nebylo žádných valných vyhlídek. Tu se vše chopila demokratická většina městské rady a proti vetu mayora Dunne přijala ordinanci, kterou udělovaly se společně s pouličními drah výsady na 20 let s tou podmínkou, že město má právo kdykoliv převzít majetek pouličních drah za \$50,000,000, ku kterému sumě má být připočten obnos, který bude vynaložen na jejich zvelebování. V dalším ordinanci tato stanoví pětileté jízdné a všeobecně přístupné listky z jedné linie na druhou. Ordinanci tato však ukládá společně, že 50 procent čistého zisku odváděti musí městu. Zejména o těchto ordinancích rozhodovali voliči a schválili je většinou neočekáva-

nou. Z této příčiny společnosti musí během 90 dní přijmouti tyto ordinance a přikročiti k zvelebování dopravy. Společnosti budou na základě těchto ordinancí donuceny k zakoupení většiny počtu kar, jež musí býti lepší dosavadních, dále k položení nových kolejí, vydláždění ulic a k postavení nové podzemní dráhy ve středu města, která bude stát \$50,000,000. Mayor Dunne byl podporován pouze orgány Hearstovými. Ostatní listy buď podporovaly Busseho, nebo přimlouvaly se horlivě za podporu ordinancí výše zmíněných. Demokratická strana pustila se do boje nedostatečné přípravena a rozervána. Leč přes to myslelo se, že lid zůstane věren zásadě obecního vlastnictví a tím tedy i Dunneovi. Však stalo se právě naopak. Mnozí prohlásili, že mohli Dunne snadno zvítězit, nebyti Hearsta a jeho orgánů, které svým neurvalým bojem Dunneovi více škodily, než prospívaly. Lid byl velice rozhořčen, když k vedlé ní kampaň přijel Hearst sám, lid prohlásil, že si svoje záležitosti dovede vyřídit sám a že není mu třeba k tomu cizích lidí. Busse hned při svém navržení slíbil, že postará se o to, aby herny byly potlačeny a hostincům šrouby přitazeny.

Válka v střední Americe.

Válka mezi středo-americkými republikami Hondurasem a Nicaraguou trvá dále. Dosud ze všech srážek vyšli vítězně Nicaragujci, a kterými spojení jsou hondurasské nepokojenci. Poslední větší bitka svedena byla u Choluteca. Hondurasskému vojsku velel prezident Bonilla, který se zbytky vojska uchýlil se do Amopoly. Jak nejnovější zprávy oznamují, prezident Bonilla opět uvedl svoji armádu do pořádku a míní ve vojenné pokračovati. Dále dochází zpráva, že republiky Guatemala a San Salvador uzavřely s Hondurasem smlouvu, na základě kteréž obě zmíněné republiky slíbily, že budou Hondurasu v boji proti republice Nicaragua podporovat. K tomuto kroku došlo následkem toho, že nicaragujský prezident Zelaya už od samého počátku války byl podezříván, že chce utvořiti silný středo-americký spolek, v jehož čelo chce se postavit a chce, by mu byly podřízeny všechny státy ostatní. Následkem společně se Hondurasu s dvěma jinými republikami o cti se Nicaragua ve velké nevýhodě a tím mohou býti její až dosud docílené výsledky zničeny jedním rázem. Nicaragua má v poli 20,000 vojáků, ale to je poměrně malý počet proti spojení vojsku zmíněných tří republik. Mnozí domnívají se, že nejlépe předešlo by se tomu, kdyby Mexico a Spojené Státy zakročily, aby Guatemala a San Salvador zůstaly neutrálními. To se dosud však nestalo. Spoj. Státy nechť se samy do sporu toho míchají, nýbrž čekají, až je některá z bojovných stran k zákročení vyzve. Potom asi zakročí tak, že vojna musí býti rázem zakončena. To ovšem by bylo nejmoudřejší a utištěn byl by konec zbytečnému krvavému prolévání, které povstalo vlastně pro maličkost. Spor mezi oběma republikami povstal totiž z to-

ho, že jeden oddíl nicaragujského vojska ukradl jistému J. D. Garmezovi, hondurasskému příslušníku, mulu.

Přistěhovalectví vzrůstá.

Státní výbor pro práci uveřejnil svoji čtvrtletní zprávu za poslední tři měsíce minulého roku. Ze zprávy této vysvítá, že přistěhovalectví z Evropy roste ve veliké míře. Jen do new-yorského přístavu v těchto třech měsících přišlo 297,268 vystěhovalců, tedy o 50,000 více, než v tomž období v roce 1905. Za celý rok vystoupilo na břeh v New Yorku 963,669 osob a z tohoto počtu 40 procent zůstalo v státě New York. Koncem minulého roku nebyla již taková poptávka po dělnictvu, jako bývala dříve. Ale vzor tomu přece jen byla slušná. Statistika ta končí smutným výkazem, že v továrnách, uhlodolech a kamenolomech událo se 4616 nehod a úrazů.

Vražda nebo sebevražda?

K zprávě pod tímto nadpisem v čele minulém uveřejněné, dovidáme se několik nových podrobností, které ukazují, že jednalo se tu o vraždu. Jak známo krajan Prokop Plečický, městský klerk městečka Haugen, Wis., nalezen byl ve svém hořícím obydlí smrtelně jsa postřelen. Dopraven byl do tanečnického hospitálu a tam skončil. Dým z domu vystupující zpozořoval nejdříve inženýr přejezdějího vlaku. Výstrahu dal troublem a sousedé hned se k domu Plečického sešli hasit a střešeni odněst. Zdálo se jim, že tu co činí s paličstvím a s vraždou. Plečický před smrtí ve špitálu pravil: "V půl šesté v úterý ráno vstanu a začnu se oblékat. V domě jsem neslyšel nikoho. Jdu směrem k úradovně, když tu někdo vystřelil. (Manželka jeho nebyla v ten čas doma.) Kulka mne trefila do prsou; srazila mne k zemi. Byl jsem ale dosud při vědomí, tak s namáháním vstávám. Sotva jsem se dostal na nohy, padla druhá rána a trefila mne blíž první. Padl jsem znovu a pak se nepamatuji na nic až když jsem přišel k vědomí tady ve špitále. Jako v mlze mi připadá, že jsem se pokoušel dolézt k telefonu, abych tak přivolal pomoc. Osobu, která mne střelila, jsem neviděl."

Spor presidenta Roosevelta s Harrimanem.

Spor, který vypukl mezi prezidentem Rooseveltem a Harrimanem, železničním magnátem, v záležitosti republikánské kampaně v r. 1904 stále se přirostuje. Prezident rozhodně popírá tvrzení Harrimanovo, že žádá od něho peníze na presidentskou volební kampaň. Harriman tvrdí, že v náhradu za to slíbil prezident, že pošle do Paříže za velvyslance tehdejšího senátora Depewa a jeho, Harrimana totiž, bude hledět dostat do senátu. Leč prezident usvědčil Harrimana z lhářství, ba dokázal, že i to tvrzení Harrimanovo, že svým vlivem přiměl rodinu Vanderbiltovu, aby na kampaň onu přispěla obnosem \$50,000, je neopravné. Do sporu tohoto zapleten je také bývalý demokratický kandidát stoleté presidentské, Parker, kterého nyní prezident vyzval, aby na svá podezřívání podal důkazy. Spor tento dostoupil

v přítomné době až k tomu stadiu, že konec konců Roosevelt podezřívá Harrimana, Hearsta a Rockefellera ze spiknutí za účelem kontrolování budoucí republikánské i demokratické konvence a usilování o to, aby zvoleni byli kandidáti, sloužící této finanční kličce, která by potom zásady Rooseveltovy podvrátila a před veřejností jej kompromitovala. Spor tento, jak se zdá, tak brzy ukončen nebude a nezůstane bez následků. Jest jisto, že byl vyvolán uměle a že účelem jeho jest očernění presidenta v očích americké veřejnosti.

President a železnice.

V poslední době mnoho se mluví o poměru presidenta Roosevelta k železnicím. Železniční magnáti rádi by získali presidenta, aby ve prospěch jejich něco vykonal. Jest jisto, že prezident má své plány v této záležitosti. Dosud však není ještě rozhodnut, má-li učiniti prohlášení o těchto svých železničních plánech nebo ne, a kdy a jak. Konal o tom dlouhé porady. Rádeci presidenta, sekretáři Root a Cortelyou, jsou toho názoru, že otázka ta má býti dofinována mírným odhadnutím ceny železnic. Ve skutečnosti se prezident ale nikdy ještě o této otázce určení nevyjádřil. On prohlásil jen, že železniční otázka má se pilně studovat. Mezistátní obchodní komisi má se dáti novým zákonem moc z archivu železničních společností vypočítati, mnoho-li stavba každé železnice stála a dle toho určití výši jejich dopravních sazeb. Aby mohla zjistiti nynější cenu každé železnice, k tomu má komise potřebný materiál, nebo ho aspoň může mít, když bude chtít. President Roosevelt bude o železniční otázce konat se svým kabinetem a různými vynikajícími osobami ještě porady, než učiní své konečné rozhodnutí. Bude to tedy ještě dlouho trvat, než se v této otázce stane něco rozhodného. S jistotou může se ale říci, že se železniční společnosti nemají co báti, že jim bude ublíženo. Všechny ty hrozby železnicím jsou zrovna tak plané, jako hrozby průmyslovým trustům a jsou jen vypočítány na klamání obyvatelstva.

Málo spravedlivých.

Když zahájen byl soud s milionářem Thawem, časopisy celé země rozepsaly se o znepravňování milionářů, najmě pittsburských. Pořád u nás v Americe tak často každý odvolává se na písmo svaté, tak i v této záležitosti nebylo ušetřeno. Jistý iowský časopis pojednává o skandálech mezi pittsburskými milionáři prohlásil, že když Pittsburg byl existoval za dnů Sodomy a Gomorhy, byl by právě tak zničen, jak ona města byla zničena. V prohlášení svém opakoval slova bible, jak Hospodin sdělil Abrahamovi, jestliže najde padesát spravedlivých lidí, že Sodomu ušetří. Když pak Abraham nemohl nalézt těchto padesát spravedlivých, snížil počet jejich na třicet, dvacet a konečně na deset, a ježto ani těchto deset spravedlivých nemohlo býti nalezeno, bylo město zničeno. Iowský redaktor soudil, že v Pittsburgu není ani půl tuetu spravedlivých. Obchodní komora byla prohlášením tímto velice pobouřena a členové její u-

snesli se na tom, že bezpodstatnost tohoto tvrzení dokáží. Budou pořádati banket a při příležitosti má se podati důkaz, jak vlastně Pittsburg v počestnosti stojí. Výbor banket pořádatel má sestaviti seznam spravedlivých. Výbor prozradil již, že sice nesehnal padesát jmen, ale osmadvacet prý jich má a ti všichni prý jsou pravými vzory spravedlnosti. O jsoucnosti těchto osmadvaceti vyvolených "před tvář Hospodinovou" zachová se přísné mlčení a nikdo nezví jména jejich až při banketu.

DROBNÉ ZPRÁVY.

* Během minulého měsíce naraženo bylo zlatých mincí za \$5,874,525, stříbrných mincí za \$326,212 a drobných za \$430,150.

* Zákonodárna v New Jersey přijala předlohu zákona, který ustanovuje 40 roků státního vězení pro únos děcka. Předloha tato přijata byla jednohlasně.

* Republikánští členové státní legislatury v Nashville, Tenn., přijali nadšeně resoluci, již appelleje se na republikány po celém národě, aby nominovali opětně Theodora Roosevelta za presidenta na příští termín.

* Koncem minulého týdne konala se v New Yorku veřejná dražba na umělecké předměty, které během svého života shromáždil Stanford White, jenž zavražděn byl milionářem Thawem. White byl přítelem uměleckých zvláštností a sbírka jeho měla nemalou cenu.

* Během jednoho dne (27. března t. r.), přijelo na 12 parnicích do New Yorku 16,053 přistěhovalců v mezpalubí a 1896 v kajutách. Z tohoto velkého množství lidí jen 5000 přípustěno bylo na Ellis Island. Ostatní zůstali na lodích a budou tam po tak dlouho, dokud jim odehodu nebude povolen přistěhovalceckými úřady. Kdyby každého dne tolik přistěhovalců přibývalo do Spoj. Států, páčil by se počet jejich ročně na 6 milionů.

* Koncem minulého měsíce uveřejněn byl výkaz národního dluhu Spoj. Států. Úplný dluh po odečtení pokladní hotovosti obnáší \$909,106,566, takže během minulého měsíce umořeno bylo \$11,538,288. Zlatá záloha obnáší \$150,000,000, v trustových fondcích nalézá se \$1,130,146,800, v generálním fondu \$199,520,548, na bankách je deponováno \$165,235,679, v pokladně na Filipinech \$3,887,713, úhrnem tudíž \$1,648,790,810.

* Důležitá porada konala se 27. března v Bílém Domě. Na této poradě brali účastenství následující: prezident finanční konsultou, tajemník vnitra Garfield, Bacon, náměstek tajemníka zahraničního, lálé Knapp, Kelleg, Prouty a Coekrell, členové mezistátního obchodního výboru. Konference tato trvala 2 a půl hodiny. Výsledek této porady byl, že mezistátní obchodní výbor rozeslal železnicím pozvání, aby jejich zástupci přišli do Washingtonu, kdež na společné schůzi projednávají se bude záležitost stran takových návrhů, které by přisvojovaly vládě větší kontrolu nad železnicemi a které by dráhy vymanily spod přísného vlivu státních zákonodárců.